

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

HRVATSKA

Politički kriteriji

Tema	Izvjestaj iz 2008. godine	Pregled stanja u 2009.
Demokracija i vladavina prava		
<i>Sabor</i>		
Izborne reforme:	<ul style="list-style-type: none"> • potrebna su određena zakonodavna poboljšanja kako bi se osigurala primjereno potvrđivanje i ažuriranje podataka o prebivalištu vezano uz vođenje popisa birača • saborsko imenovanje tri nova suca Ustavnog suda provedeno je s ograničenom parlamentarnom i javnom provjerom 	<ul style="list-style-type: none"> • Vezano uz vođenje popisa birača nisu napravljeni nikakvi ozbiljniji pomaci kako na području poboljšanja zakonskog okvira, tako i u praksi. Problem vođenja i ažuriranja popisa birača, s naglaskom na problem fiktivnih prijava prebivališta, ponovno je aktualiziran pred održavanje lokalnih izbora u svibnju 2009. Nadležne institucije nisu, tijekom 2008., pravodobno ažurirale popise birača, što je bila jedna od mjera (br.16.1.) iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava od 2008. – 2011. • Čini se da je imenovanje sudaca Ustavnog suda i dalje podložno političkim utjecajima, kao i da su kriteriji za izbor sudaca nedovoljno transparentni i da se prilagođavaju pojedinim kandidatima.
<i>Vlada</i>		
/		
<i>Javna uprava</i>		
Reforma javne uprave	<ul style="list-style-type: none"> • značajne slabosti u upravnim postupcima • depolitizacija javne uprave još uvijek je u ranoj fazi • slab upravljački te administrativni kapacitet institucija zaduženih za reforme • potreba za jasnom političkom obvezom 	<ul style="list-style-type: none"> • Unatoč vrlo ograničenom napretku u pojedinim sferama djelovanja, javnu upravu i dalje karakteriziraju dugotrajnost upravnih postupaka na svim razinama, netransparentnost rada, nezakonito i neprofesionalno postupanje dijela tijela javne uprave, selektivan pristup rješavanju zahtjeva građana i preširoka postavljeno polje slobodne procjene državnih službenika, nepoštivanje načela Zakona o općem

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<p>upravnom postupku i sl., a što se negativno odražava na pravnu sigurnost građana i vladavinu prava.</p> <ul style="list-style-type: none"> • U 2009. usvojen je novi Zakon o općem upravnom postupku, koji će se primjenjivati od 1.1.2010. • Kvalitetno provođenje svih mjera i ostvarivanje ciljeva predviđenih Strategijom reforme državne uprave za razdoblje 2008. – 2011. čine se vrlo problematičnim i preambiciozno određenim. • Neophodni su stvarna depolitizacija i osiguravanje javnosti rada javne uprave.
Zakon o državnim službenicima	<ul style="list-style-type: none"> • još uvijek nepotpun pravni osnov za izgradnju moderne i profesionalne državne službe • neophodno je unaprijediti sustav plaća državnih službenika, a nacrt Zakona o plaćama državnih službenika još uvijek nije donesen • nedosljedna provedba Zakona o državnim službenicima • Zaposleni u državnoj službi često se izmjenjuju a nedostaje i kvalificiranog osoblja 	<ul style="list-style-type: none"> • Nije postignut značajniji napredak u odnosu na 2008. • Zakon o plaćama državnih službenika nije donesen, a nacrt Zakona je bio predmetom određenih kritika predstavnika nevladinog sektora. • Česte promjene zaposlenih u državnoj službi uvjetovane su i relativno niskim plaćama u odnosu na zaposlene u drugim sektorima. <p>Osiguravanje kvalificiranog osoblja ovisi, između ostalog, od permanentne edukacije te regrutiranja i zapošljavanja osoba neophodne stručnosti, a taj je proces nužno depolitizirati i provoditi bez procjene političke i drugih sličnih podobnosti kandidata.</p>
Kapaciteti javne uprave	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatni kapaciteti za upravljanjem ljudskim resursima • vrlo ograničeno delegiranje odgovornosti za donošenjem odluka sa razine rukovodilaca na razinu javnih službenika 	<ul style="list-style-type: none"> • Kadrovski kapaciteti javne uprave vrlo su ograničeni, a rad često odlikuju neprofesionalizam i nestručnost, te neprimjenjivanje propisa npr. neprovođenje upravnog postupka pri odlučivanju, usmeno priopćavanje odluka i sl. Jedan od ključnih problema je nepostojanje sustava odgovornosti državnih službenika za svoj rad, odnosno neprimjenjivanje tog sustava u praksi. • Upitna je stručnost dijela službenika u tijelima državne uprave na lokalnim razinama, koji često nemaju potrebna znanja za kvalitetno vođenje upravnih postupaka i donošenje valjanih odluka (službenici nisu pravnici po struci), a za počinjene pogreške i nanošenje štete korisnicima usluga nema sankcioniranja i odgovornosti.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<ul style="list-style-type: none"> • Odluke Upravnog suda RH nisu obvezujuće za drugostupanjska, odnosno prvostupanjska tijela što također doprinosi dugotrajnosti postupka građana u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava.
Proces decentralizacije	<ul style="list-style-type: none"> • kašnjenja u provedbi • potrebno uložiti više napora 	
<i>Civilni nadzor nad sigurnosnim snagama</i>		
Reforma sigurnosno-obavještajnog sustava	<ul style="list-style-type: none"> • ne postoji odgovarajuća ravnoteža između legitimnog interesa države da zaštiti određene informacije te prava javnosti na uvid u iste 	
Civilni nadzor nad sigurnosnim službama	/	
<i>Sustav pravosuđa</i>		
Reforme pravosuđa	<ul style="list-style-type: none"> • slabi administrativni kapaciteti sprečavaju adekvatan nadzor strategije reforme pravosuđa • potreba za provedbom i konkretnim rezultatima • veliki broj zaostalih slučajeva te prekomjerne duljine sudskih postupaka • potreba za daljnjim poboljšanjima u odgovornosti, profesionalnosti i stručnosti u području pravosuđa 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo pravosuđa poduzima niz mjera koje su utvrđene revidiranim Akcijskim planom reforme pravosuđa iz 2008. Za postizanje konkretnih rezultata i evaluaciju uspješnosti provedenih mjera, koji su neophodni za prevazilaženje brojnih problema naslijeđenih iz prošlosti, bit će potrebno još nekoliko godina. Potrebno je unaprijediti postojeći sustav odgovornosti zaposlenika u pravosuđu. • Čini se da je pri imenovanju sudaca i dalje prisutna netransparetnost i široko postavljeno polje slobodne procjene Državnog sudbenog vijeća. • U sudskim postupcima su i dalje prisutni problemi njihove dugotrajnosti, otežanog pristupa pravdi (visoke sudske pristojbe i odvjetničke tarife) te nedovoljno uspostavljenog sustava besplatne pravne pomoći. • Nedovoljno se ili uopće ne provodi istraga o korupciji u dijelu pravosuđa, npr. u gruntovnicama u kojima su prisutni slučajevi da vlasništvo nije uknjiženo u skladu sa zakonom.
Ratni zločini	<ul style="list-style-type: none"> • izostanak procesuiranja velikog broja slučajeva zbog kombinacije nedostatka dokaza, nespremnosti svjedoka 	<ul style="list-style-type: none"> • Unatoč određenom napretku, problemi zabilježeni u prethodnom razdoblju su i dalje prisutni.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

	<p>da svjedoče zbog zastrašivanja te nesklonosti ili nespремnosti policije i tužitelja</p> <ul style="list-style-type: none"> • neodgovarajući pristup pitanju presuda u odsustvu iz 90' godina • ograničena primjena mogućnosti prijenosa predmeta sa lokalnih na specijalizirane sudove za ratne zločine 	<p>Čini se da politika i mediji i dalje imaju određen negativni utjecaj na procesuiranje slučajeva, kao i na opće društveno ozračje po tom pitanju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedavna presuda za silovanje nakon operacije "Oluja" te obrazloženje u kojem se govori o „ružnom događaju“, a ne o ratnom zločinu, kao i odmjerena kazna, ukazuju na još uvijek postojeće probleme u procesuiranju ratnih zločina ili zločina počinjenih u tom razdoblju. • Izravni i neizravni oblici zastrašivanja svjedoka i žrtava i dalje su prisutni. • Mediji i dalje senzacionalistički prate postupke i neopravdano daju veliki prostor osumnjičenicima i osuđenima za zločine. • Podnositeljice tužbi protiv države, zbog ratnog zločina nad članovima obitelji, gube sporove i plaćaju visoke iznose za sudske troškove.
<i>Anti-korupcijska politika</i>		
Anti-korupcijski program	<ul style="list-style-type: none"> • korupcija je još uvijek široko rasprostranjena • nedostatni administrativni kapaciteti državnih tijela za borbu protiv korupcije • nedostatak snažne koordinacije te učinkovitog nestranačkog nadzora • nizak broj sudskih postupaka • potreba za daljnim naporima u rješavanju korupcije na visokim razinama 	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo pravosuđa započelo je i provodi javnu kampanju za suzbijanje korupcije. • Protiv pojedinaca i skupina osoba provodi se nekoliko sudskih postupaka zbog korupcije, međutim čini se da spektakularne najave procesuiranja i minorni rezultati obilježavaju sve do sada pokrenute procese. • Međutim, čini se da je problem korupcije duboko ukorijenjen, da većina problema iz prethodnog razdoblja nije razriješena te da je i dalje mali broj sudskih postupaka za korupciju koji se odnose na visoke političke i državne dužnosnike. • Nedovoljno se ili uopće ne istražuju navodi o korupciji iz razdoblja pretvorbe i privatizacije poduzeća u društvenom vlasništvu.

Ljudska prava i zaštita manjina

Poštivanje međunarodnog humanitarnog prava

Europski sud za ljudska prava	<ul style="list-style-type: none"> • 29 presuda protiv Hrvatske 	
-------------------------------	--	--

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

	<ul style="list-style-type: none"> • kršenja prava na pošteno suđenje • dugotrajnost sudskih postupaka 	
Promicanje i jačanje ljudskih prava	<ul style="list-style-type: none"> • pod utjecajem lošeg funkcioniranja sudstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba reformi pravosuđa i javne uprave u praksi ključno je za jačanje ljudskih prava. Stanje ljudskih prava u velikoj je mjeri određeno brojnim problemima u radu pravosuđa i javne uprave, te često još uvijek prisustvom negativnim utjecajem politike na njihov rad. • Izvješće o radu Pučkog pravobranitelja za 2007. Hrvatski je sabor tek primio na znanje, što ukazuje na određeni stupanj ignoriranja ove vrlo važne institucije za zaštitu prava građana.
<i>Građanska i politička prava</i>		
Sprečavanje mučenja i zlostavljanja	<ul style="list-style-type: none"> • povećan broj pritužbi građana na prekomjernu uporabu sile od strane policije • poznat slučaj prisilne hospitalizacije doveo je u pitanje funkcioniranje policije i sustava ustanova za zdravstvenu i socijalnu skrb • mnogi ratni zločini ostaju ne procesuirani 	
Pristup pravdi	<ul style="list-style-type: none"> • obstruiran odvjetničkim tarifama 	<ul style="list-style-type: none"> • Pristup pravdi otežan je visokim sudskim pristojbama i odvjetničkim tarifama, ali u određenom broju slučajeva i nepovjerenjem u pravosuđe i institucije javne uprave. • Od 1.2.2009. u primjeni je Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći. Sustav još nije zaživio u punoj mjeri pa je procjenu njegove učinkovitosti i kvalitete nemoguće izvršiti. Nemali broj nevladinih organizacija ocijenio je sustav, odnosno pružanje besplatne pravne pomoći, preburokratiziranim i složenim, a utvrđeni iznosi naknada za pružanje usluge besplatne pravne pomoći su iznimno niski, što može negativno utjecati na kvalitet i kvantitet pružanja usluga. Neprofitnim udrugama nisu osigurani indirektni troškovi za hladni pogon, što može negativno utjecati na samu održivost udruga i njihov doprinos funkcioniranju sustava besplatne pravne pomoći.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<p>Niske naknade za odvjetničke usluge koje su utvrđene u okviru ovog sustava djeluju demotivirajuće na dio odvjetnika.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provođenje mjere racionalizacije postojeće mreže sudova praktično je započelo u 2009. <p>Postoji određena bojazan da će se smanjenje broja sudova negativno odraziti na pristup sudovima i pravdi u nekim dijelovima zemlje.</p>
Zatvorski sustav	<ul style="list-style-type: none"> • potreba za poboljšanjima • nedostatak kapaciteta 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrole Ministarstva pravosuđa dokazale su propuste u sigurnosnom dijelu sustava te u korištenju različitih oblika pogodnosti koje su bile na raspolaganju zatvorenicima, uključujući izlaske bez kontrole, što je rezultiralo smjenama odgovornih. • Osuđenici nerijetko bivaju pušteni na slobodu ili „dopust“ bez dojava žrtvama nasilja, centrima za socijalnu skrb te lokalnim policijskim postajama
Sloboda izražavanja	<ul style="list-style-type: none"> • više poznatih slučajeva fizičkih napada na novinare kao i prijetnji smrću • dva ubojstva novinara 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabilježen je određeni broj prijetnji novinarima te aktivistima/icama organizacija civilnog društva. • Čini se da je nemali broj medija, odnosno novinara i urednika, još uvijek pod značajnim utjecajem različitih interesnih (političkih i drugih) skupina, što se odražava na profesionalno i objektivno informiranje javnosti.
Sloboda okupljanja i udruživanja	/	
Organizacije civilnog društva	<ul style="list-style-type: none"> • poteškoće pri utjecanju na političke debate i relativno slabe analitičke sposobnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • U nekim slučajevima organizacije civilnog društva su isključene iz javnih rasprava o zakonskim prijedlozima ili o donošenju strategija za provedbu ključnih zakona i poboljšanja stanja ostvarivanja i zaštite ljudskih prava (npr. pri donošenju Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina) ili ih se u te procese uključuje tek kako bi se zadovoljila forma održavanja javne rasprave (npr. pri raspravljanju prijedloga Zakona o ravnopravnosti spolova). <p>Kapaciteti velikog broja organizacija civilnog društva za poticanje promjena i učvršćivanje demokratskog sustava vrijednosti te utjecaja na javnost i sudjelovanje u procesima donošenja odluka u ključnim područjima su u velikoj mjeri kadrovski i financijski ograničeni.</p>

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		Organizacije civilnog društva imale su, međutim, veliku ulogu u osiguravanju javnosti rasprava o pojedinim prijedlozima zakona i javnih politika (npr. pri donošenju Zakona o gofu, kojim je u određenim slučajevima predviđena mogućnost ograničavanja, odnosno oduzimanja vlasništva).
	/	
<i>Ekonomska i socijalna prava</i>		
Prava žena	<ul style="list-style-type: none"> • povećanje broja prijavljenih slučajeva nasilja u obitelji • Hrvatska ostaje tranzitna zemlja te destinacija za žene žrtve trgovine ljudima • potreba za učinkovitijom provedbom politike spolne jednakosti na području zapošljavanja 	<ul style="list-style-type: none"> • Protokol o postupanju u slučaju nasilja nad ženama se uglavnom ne primjenjuje (nasilje uglavnom prijavljuje samo žrtva, ali ne i socijalni radnici, liječnici, prosvjetni djelatnici i ostali imenovani protokolom). • Broj prijava žena zbog seksualnog nasilja i uznemiravanja je u porastu, ali Državno odvjetništvo teško procesuirava ovakve slučajeve. • Zdravstvena zaštita žena, kao i žena s invaliditetom, je otežana i ne spada u prioritete, često je nedostupna, postojeće su i različite arhitektonske prepreke koje otežavaju pristup invalidnih osoba pojedinim ustanovama, duga su čekanja na specijalističke preglede, a prevencija zdravlja žena je na niskoj razini. • Žene su i dalje podzastupljeni spol u svim tijelima odlučivanja na svim razinama. Čini se da Zakon o ravnopravnosti spolova, koji je stupio na snagu 2008., ne utječe na promjene postojećih praksi, već omogućava njihov nastavak u narednom razdoblju.
Prava djece	<ul style="list-style-type: none"> • potrebno za više sredstava • problemi nasilja u obitelji • ustanove socijalne skrbi te popravne institucije ostaju slabe, podkapacitirane i preopterećene • zaostaci u pravosuđu te nedostatak obučanih sudaca • nedostatak podataka o siromaštvu djece 	<ul style="list-style-type: none"> • Započeta je i provodi se javna kampanja protiv tjelesnog kažnjavanja djece. • Djeca su u velikom riziku tijekom odrastanja jer nije osmišljen i ne provodi se službeni program edukacije djece i mladih o spolnosti.
Socijalno ugrožene ili osobe s invaliditetom	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatna primjena relevantnih zakonskih propisa • potreba za dodatnim napretkom na području decentralizacije 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemi zabilježeni u prethodnom razdoblju su i dalje prisutni.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

Radna i sindikalna prava	<ul style="list-style-type: none"> slaba inspekcija rada te loše funkcioniranje pravosuđa još uvijek negativno utječu na prava radnika 	<ul style="list-style-type: none"> Problemi zabilježeni u prethodnom razdoblju su i dalje prisutni.
Anti-diskriminacijske politike	<ul style="list-style-type: none"> Antidiskriminacijsko zakonodavstvo uglavnom se ne primjenjuje dovoljno energično nedostatak statističkih podataka o sudskim slučajevima koji bi omogućili praćenje prirode te opseg diskriminacije marginalna potpora žrtvama diskriminacije zaštita protiv diskriminacije u praksi i sudski progono nisu u skladu sa EU standardima 	<ul style="list-style-type: none"> Sveobuhvatni Zakon o suzbijanju diskriminacije usvojen je u 2008., a primjenjuje se od 1.1.2009. Zainteresirane organizacije civilnog društva bile su uključene u javnu raspravu o prijedlogu Zakona, a nadležne institucije aktivno iskazuju interes za suradnjom i u promoviranju te provođenju relevantnih zakonskih odredbi u praksi. Krajem 2008. usvojen je i Nacionalni plan za borbu protiv diskriminacije 2008. – 2013. te Akcijski plan za provedbu nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2008. – 2009.
Pravo na imovinu	<ul style="list-style-type: none"> nerješeni slučajevi zakašnjelog povrata imovine problemi s nadoknadom za korištenje privatne imovine oduzete u skladu sa ratnim zakonodavstvom iz '90-tih godina nedostatak odgovarajućih upravnih odluka izdatih podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje i naknadu za korištenje njihove imovine 	<ul style="list-style-type: none"> Unatoč određenom napretku, problemi zabilježeni u prethodnom razdoblju su i dalje prisutni. Napredak u procesu povrata imovine oduzete za vrijeme jugokomunističke vladavine gotovo je neznatan. Postupak povrata privatnih stambenih objekata i poljoprivrednog zemljišta stavljenih pod upravu Republike Hrvatske tijekom 1990-tih još nije u cijelosti završen. Nisu uspostavljeni administrativni mehanizmi za povrat pokretne imovine raseljenih osoba koja je tijekom 1990-tih stavljena pod privremenu upravu Republike Hrvatske.
<i>Manjinska prava, kulturna prava i zaštita manjina</i>		
Manjine	<ul style="list-style-type: none"> mješovita slika provedbe UZPNM nedovoljna zastupljenost u državnoj upravi, pravosuđu i policiji nedostatak dugoročne strategije za provedbu odredbi UZPNM o zapošljavanju pripadnika manjina potreba za većim priznavanjem i neovisnošću VNM 	<ul style="list-style-type: none"> Unatoč određenom napretku, problemi zabilježeni u prethodnom razdoblju su i dalje prisutni. Predstavnici lokalnih manjinskih organizacija i institucija (vijeća i predstavnici nacionalnih manjina) nisu bili uključeni u proces usvajanja Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, niti su upoznati sa sadržajem tog dokumenta budući da s njega nikada nije skinuta oznaka povjerljivosti. Rezultati provedbe Akcijskog plana, unatoč činjenici da

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<p>se najveći dio mjera trebao provesti u 2008., nisu službeno predstavljani.</p> <ul style="list-style-type: none">• Postupak usklađivanja statuta jedinica lokaln i područne samouprave s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina nije proveden u cijelosti.• Određeni broj vijeća i predstavnika nacionalnih manjina na lokalnoj razini nisu prihvaćeni kao legitimno izabrana manjinska tijela sa savjetodavnom ulogom u odnosu na lokalne vlasti. <p>Određenom broju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina nedostaju kadrsovski kapaciteti te dostatna financijska i tehnička sredstva za rad.</p> <ul style="list-style-type: none">• Nacionalne manjine su i dalje značajno podzastupljene u državnoj upravi, pravosuđu i policiji.• Vlada Republike Hrvatske je pred lokalne izbore, održane u svibnju 2009., zaključkom naložila dosljednu primjenu članka 20. Stavka 7. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kojim se kao relevantni za ostvarivanje manjinske zastupljenosti u predstavničkim tijelima i izvršnoj vlasti jedinica samouprave koriste podaci o postotnom udjelu manjina u popisima birača, a ne podaci popisa stanovništva iz 2001. kao što je bilo odlučeno vladinim zaključkom iz 2005.• Zabilježene su i primjedbe određenog broja pripadnika nacionalnih manjina da se u biračkim spiskovima ne vode podaci o njihovoj narodnosti, već da se vode kao "nepoznati", a što se može odraziti na (ne)ostvarivanje određenih manjinskih prava iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.• Nedovoljna se pozornost pridaje položaju i prolemima pripadnika ostalih nacionalnih manjina, osim srpske i romske.• Problem stjecanja statusa građanina, odnosno državljanstva određenog broja pripadnika nacionalnih manjina (Bošnjaka, Srba...) rođenih u Republici Hrvatskoj nije riješen, što negativno utječe na ostvarivanje njihovih osobnih prava, ali i prava
--	--	---

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		pripadnika nacionalnih manjina jamčenih Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.
Kulturna prava	<ul style="list-style-type: none"> • mali napredak u pogledu produkcije / emitiranja programa na manjinskim jezicima na javnim radijskim / televizijskim postajama 	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavljen je trend povećavanja sredstava na godišnjoj razini za ostvarivanje kulturne autonomije manjina, koja se, putem Savjeta za nacionalne manjine, iz državnog proračuna dodjeljuju manjinskim organizacijama i institucijama. • Nije zabilježen napredak u produkciji / emitiranju programa na manjinskim jezicima na javnim radijskim / televizijskim postajama. • Nije zabilježen napredak niti po pitanju službene ravnopravne uporabe manjinskog jezika i pisma. • Nisu upostavljeni propisi kojima bi se precizno regulirala registracija škola na manjinskom jeziku i pismu (dugogodišnji problem koji se odnosi na prava srpske nacionalne manjine u istočnoj Hrvatskoj).
Srpska manjina	<ul style="list-style-type: none"> • više etnički motiviranih incidenata tijekom ljetnog razdoblja • diskriminacija u pogledu pristupa zapošljavanju, posebno u javnom sektoru • potreba za odgovarajućim mjerama koje se trebaju poduzeti u slučajevima gdje osobe još uvijek mogu biti izložene prijetnjama ili zastrašivanju 	<ul style="list-style-type: none"> • Nije postignut ozbiljniji napredak u uklanjanju problema s kojima se suočavaju pripadnici srpske nacionalne manjine. • Iako diskriminaciju pri zapošljavanju nije jednostavno dokazati, veliki broj nezaposlenih, pogotovo mladih osoba, kao i poništavanje natječaja kada su oni najbolji kandidati te ne uvijek jasni kriteriji za odabir kandidata pod istim uvjetima ukazuju na postojanje određenih oblika diskriminaciju pripadnika srpske nacionalne manjine pri zapošljavanju u javnom sektoru. • Medijsko izvješćivanje i obrada pojedinih tema nerijetko se provode u negativnom kontekstu, uz prisutnost različitih oblika govora mržnje i nesnošljivosti. Pripadnici i predstavnici srpske nacionalne manjine, njihove aktivnosti i problemi, nerijetko su marginalizirani u programima nacionalnog radija i televizije. Nužno je poduzimati mjere praćenja, sankcioniranja i nedvojbenog javnog osuđivanja različitih oblika govora mržnje i nesnošljivosti protiv srpske, ali i drugih manjina.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJU – VUKOVAR
28.05.2009.

<p>Izbjeglince</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepreke u održivom povratku srpskih izbjeglica, stambenom zbrinjavanju, zapošljavanju, kontinuiranom neprijateljstvu u određenim područjima te „konvalidaciji“ radnog staža vezanom uz mirovinska prava 	<ul style="list-style-type: none"> • Uklanjanje prepreka održivom povratku i privođenje kraju procesa manjinskih povratka napreduju sporo, i u velikoj su mjeri određeni problemima u radu nadležnih upravnih tijela i problematičnim političko-zakonskim okvirima. • Problem izbjeglištva potrebno je sagledati i u odnosu na pripadnike drugih nacionalnih manjina, naročiti onih kojima je onemogućeno stjecanje državljanstva Republike Hrvatske, zbog čega su izgubili određena prava, poput onih na stan, dionice poduzeća u kojima su radili, radno mjesto, te stečena prava iz oblasti zdravstvenog, mirovinskog, socijalnog osiguranja. • Ključni problemi za praćenje i procjenu postignutih rezultata provedbe programa stambenog zbrinjavanja su netransparentnost u radu nadležnog Ministarstva i njegovih regionalnih ureda te nedostupnost relevantnih informacija. Unatoč činjenici da je Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva u kolovozu 2008. izradilo Katalog informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom osiguranja i vremenom ostvarivanja prava na pristup informacijama po ustrojstvenim jedinicama Ministarstva, ostvarivanje prava na pristup relevantnim informacijama putem npr. web-stranice Ministarstva ili zahtjeva temeljem Zakona o pristupu informacijama ostaje vrlo ograničeno ili nemoguće. <p>Zakonom o područjima od posebne državne skrbi iz 2008. propisani su restriktivniji uvjeti za ostvarivanje prava na stambeno zbrinjavanje na PPDS u odnosu na ranije važeći zakonski okvir. Odredbu Zakona o PPDS iz 2008. da korisnik koji je dobio na korištenje stan u državnom vlasništvu na temelju Zakona o davanju u najam stanova na oslobođenom teritoriju, uz uvjet da se njime koristi i u njemu prebiva najmanje 10 godina od dana donošenja rješenja te nema u vlasništvu drugi stambeni objekt na području Republike Hrvatske, može ostvariti pravo na stambeno zbrinjavanje darovanjem</p>
--------------------	--	--

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<p>obiteljske kuće ili stana u državnom vlasništvu, moguće je sagledati u smislu uspostavljanja izravne i neizravne diskriminacije u odnosu na manjinske povratnike, budući da se ta odredba na njih ne može primjeniti.</p> <p>Ponudeni ugovori o najmu stanova privremenog su karaktera, a pojedine odredbe su u suprotnosti sa Zakonom o najmu stanova.</p> <p>Prije zaključenja ugovora o najmu nadležni regionalni uredi zahtjevaju dostavu niza dokumenata koje su stranke već priložile pri podnošenju zahtjeva za stambeno zbrinjavanje.</p> <p>Značajno su povećane pristojbe za strance (povratnike) za odobrenje privremenog i stalnog boravka u RH (npr. za privremeni boravak sa 150,00 na 500,00 HRK).</p> <p>Specifičan problem predstavlja činjenica da unatoč pozitivnim sudskim odlukama, kojima se bivšim nositeljima stanarskog prava u Vukovaru priznaje status zaštićenog najmoprimca, nadležni Regionalni ured za prognanike, povratnike i izbjeglice u Vukovaru ne uvažava takve sudske odluke i stanove bivših nositelja stanarskih prava, u statusu zaštićenog najmoprimca, dodjeljuje nekim drugim korisnicima, odnosno podnositeljima zahtjeva za stambeno zbrinjavanje. Temeljem odluka Ustavnog i Vrhovnog suda Republike Hrvatske, bivši nositelji stanarskih prava koji nisu stambeno zbrinuti u stanovima na kojima su imali stanarsko pravo i kojima nije priznat status zaštićenog najmoprimca imaju mogućnost pokrenuti sudske postupke za deložaciju privremenih korisnika kojima su stanovi dodjeljeni u okviru provedbe programa stambenog zbrinjavanja. Ova praksa Ustavnog i Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ali i nižih sudova, dovode u pitanje provedbu programa stambenog zbrinjavanja u nekada društvenim stanovima na području bivšeg UNTAES područja, kao i rezultate koji su do sada postignuti u tom smislu.</p> <p>Otkup stanova, kao način stambenog zbrinjavanja bivših</p>
--	--	--

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

		<p>nositelja stanarskih prava izvan područja posebne državne skrbi za koji je apliciralo gotovo 50% od ukupnog brojsa podnositelja zahtjeva, još nije zakonski uređen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rebalansom državnog proračuna značajno su umanjena sredstva namijenjena obnovi i stambenom zbrinjavanju povratnika, što će vjerojatno još više usporiti ionako spor proces povratka. • Preostao je veliki broj neriješenih žalbi u postupcima ostvarivanja prava na obnovu u ratu oštećenih ili uništenih obiteljskih kuća. • Mogućnosti za zapošljavanje i samozapšljavanje povratnika vrlo su slabe ili gotovo nepostojeće. • Unatoč činjenici da je izvjestan broj zahtjeva za konvalidaciju radnog staža pozitivno riješen, bilježe se problemi neujednačene praksa u radu područnih ureda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, nepozivanja na materijalni propis te šturog ili gotovo nikakvog obrazlaganja odluka u postupcima konvalidacije.
Romska manjina	<ul style="list-style-type: none"> • još uvijek isključeni iz glavnih tokova hrvatskog društva • diskriminacija: zapošljavanje, stambeno zbrinjavanje, obrazovanje, opći stavovi u društvu • potreba za poboljšanom koordinacijom među romskim grupama te osnaživanje njihove stručnosti za učinkovitu provedbu 	<ul style="list-style-type: none"> • Postignut je ozbiljniji napredak u provedbi mjera iz Nacionalnog programa za Rome i Strategije Desetljeća za uključivanje Roma, naročito na području stanovanja i obrazovanja.

Regionalna pitanja i međunarodne obveze		
Daytonski/Pariški i Erdutski sporazumi	/	
MKSJ (Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju)	<ul style="list-style-type: none"> • problemi MKSJ-a u pristupu određenim dokumentima u Hrvatskoj • prepreke u ustupanju slučajeva i izručivanja osumljivljenih u slučajevima ratnih zločina te zločina 	

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOSOCIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

	protiv čovječnosti pogoršavaju problem nekažnavanja zločina	
Međunarodni kazneni sud	/	
Sarajevska Deklaracija	<ul style="list-style-type: none"> • potreba za daljnjim naporima u rješavanju pitanja vezanih uz zahtjeve za naknadu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nije postignut nikakav napredak po pitanju rješavanja preostalog otvorenog pitanja, a predstavnici vlasti Republike Hrvatske najčešće navode da je za njih proces iniciran Sarajevskom deklaracijom završen te da preostali posao ne sagledava u političkom, već tehničkom kontekstu provedbe zacrtanih mjera. • Pitanje rješavanja zahtjeva za naknadu za izgubljena stanarska prava ne sagledava se u smislu primjene prakse hrvatskih sudova, npr. presude Vrhovnog suda Hrvatske iz 1971., u kojoj se navodi da je „stanarsko pravo i imovinsko pravo pa protupravni gubitak tog prava predstavlja valjanu osnovu za naknadu štete“, ili odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske iz 2006., kojom se utvrđuje da je stanarsko pravo po svojoj naravi imovinsko pravo te da je pravo na otkup stana pravo imovinske naravi i da je ono sadržavalo mogućnost za ostvarivanje prava vlasništva.
Regionalna suradnja	/	<ul style="list-style-type: none"> • Nije postignut gotovo nikakav napredak u ispunjavanju obveza iz Aneksa G. Ugovora o pitanjima sukcesije bivše SFRJ, koji se odnosi na priznavanje svih imovinskih i stečenih prava građana i pravnih osoba bivše SFRJ, čemu u velikoj mjeri doprinose sudovi, uključujući i praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske. • Neprovođenje Aneksa G. Ugovora o pitanjima sukcesije u velikoj se mjeri odražava na (ne)poštivanje i (ne)priznavanje imovinskih i stečenih prava, kako stranaca, tako i izbjeglica iz Republike Hrvatske, koji su u najvećem broju pripadnici nacionalnih manjina.
Bilateralni odnosi sa drugim državama u procesu proširenja te susjednim državama-članicama		
<i>Srbija</i>	<ul style="list-style-type: none"> • narušeni hrvatskom odlukom o priznavanju Kosova • bez napretka u procesu razgraničenja • otvorena pitanja: imovinska pitanja, povratak 	

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTAR ZA MIR, PRAVNE SAVJETE I PSIHOLOGIJALNU POMOĆ – VUKOVAR
28.05.2009.

	izbjeglica i hrvatska tužba za genocid	
<i>Crna Gora</i>	/	
<i>Bosna i Hercegovina</i>	<ul style="list-style-type: none"> • bez napretka u graničnim pitanjima (Veliki Škoj, Mali Škoj, granica na rijeci Uni), imovinska pitanja, izbjeglice i projekt pelješkog mosta 	
<i>Slovenija</i>	<ul style="list-style-type: none"> • neriješena granična pitanja • nepostojanje sporazuma o tijelu kome bi se povjerila arbitraža niti o precizno određenom predmetu arbitraže • bez napretka u rješavanju otvorenih pitanja vezanih uz Ljubljansku banku/SFRJ – Sporazum o sukcesiji 	
<i>Italija</i>	/	
<i>Albanija, FYROM (Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija), Mađarska</i>	/	